

Protokół

4. posiedzenia, I. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. sierpnia 1877.

Początek o godzinie 11 rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzicki.

Sekretarze: pp. Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Kulezycki i Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 124.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Oswald Bartmański.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 2. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie podniesiono przeciw niemu żadnego zarzutu.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta spis petycyi od Nr. 23 do Nr. 45, przydzielonych przez Marszałka następującym komisjom: Nr. 23 komisji budżetowej, Nr. 24 komisji edukacyjnej, Nr. 25 i 26 komisji budżetowej, Nr. 27 komisji drogowej, Nr. 28 komisji edukacyjnej, Nr. 29 odesłała Izba na wniosek p. Małeckiego do komisji edukacyjnej. Dalsze petycje zostały przydzielone przez Marszałka: Nr. 30 komisji budżetowej, Nr. 31 komisji edukacyjnej, Nr. 32, 33 i 34 komisji budżetowej, Nr. 35 komisji petycyjnej, Nr. 36—38 komisji edukacyjnej, Nr. 39 i 40 komisji budżetowej, Nr. 41 komisji drogowej, Nr. 42 komisji budżetowej, Nr. 43 komisji edukacyjnej, Nr. 44 komisji budżetowej, Nr. 45 komisji petycyjnej.

Izba udziela urlopu na 2 tygodnie p. Rydzowskiemu.

Marszałek zawiadamia Izbę, że następujące komisye ukonstytuowały się, wybrawszy: komisya gminna p. Grocholskiego przewodniczącym, zastępcą przewodniczącego p. ks. Buchwalda a sekretarzem p. Maxa — komisya drogowa przewodniczącym p. Grossa, zastępcą przewodniczącego p. ks. Sawę, a sekretarzem p. Stadnickiego Jana — komisya prawnicza przewodniczącym p. Wesłowskiego, zastępcą przewodniczącego p. Kowalskiego Bazylego, sekretarzem p. Romera.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta dostatecznie poparty wniosek p. Wolańskiego Erazma o zmianę §. 3. ustawy o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Następuje wybór komisji adresowej. Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Jasienickiego, Jankę, Kupeczyńskiego, Olejnika, Sanguszkę, Torosiewicza i członka Sejmu dra Zolla.

Następuje wybór jednego członka do komisji lustracyjnej.

Do skrutynium powołuje Marszałek pp. Badeniego Józefa, Gorayskiego, ks. Kitrysa, Łosia i ks. Radzikiewicza.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 20 minut.

Po przerwie ogłasza członek Sejmu Dr. Zoll wynik wyboru do komisji adresowej. Głosujących było 119, większość bezwzględna 60 głosów. Wybrani zostali pp. Grocholski 118, Chrzanowski 114, Wodzicki Henryk 83, Smarzewski 109, Czerkawski 79, Skrzyński 81 i Dunajewski 77 głosami.

P. Gorayski ogłasza wynik wyboru jednego członka komisji Instracyjnej. Głosujących było 98, większość bezwzględna 50 głosów. Wybrany został p. Hoszard 86 głosami.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku p. Hausnera o zmianę statutu krajowego i krajowej ordynacji wyborczej przez pomnożenie liczby posłów z miast.

P. Hausner uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do osobnej komisji, z 5 członków składać się mającej.

Izba uchwała bez rozprawy utworzenie komisji specjalnej z 5 członków i odesłanie do niej wniosku p. Hausnera.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku p. Waygarta o zmianę ustawy szkolnej z dnia 1. lipca 1873. Dz. u. kr. Nr. 251. co do przyznania pięcioletniego dodatku nauczycielom szkół ludowych.

P. Waygart uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji edukacyjnej, co Izba uchwała bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o przyzwolenie gminie Skole 75% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem uchwały:

„U c h w a ł a.

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem pozwala gminie „miasteczka Skolego, w powiecie stryjskim, pobiierać w latach 1877, 1878, 1879, 1880, 1881 i „1882 na pokrycie wydatków gminnych 75% do podatku konsumcyjnego od mięsa“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o przyzwolenie gminie Strzyżów na pobór opłaty od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym projektem ustawy:

„U s t a w a.

Z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

z pozwoleniem gminie miejskiej Strzyżowa na pobór opłaty gminnej od słodzonych napojów spirytusowych, wprowadzanych w obręb tej gminy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

Gminie miejskiej Strzyżowa w powiecie rzeszowskim pozwala się pobierać w latach: 1878, 1879, 1880, 1881, 1882 i 1883 na pokrycie jej wydatków gminnych, opłatę gminną od słodzonych napojów spirytusowych, wprowadzanych w obręb tej gminy, po siedmnaście (17) centów wal. austr. od jednego litra.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych“.

Izba uchwała ten projekt do ustawy bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o przyzwolenie gminie Czortków na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Gminie miasta Czortkowa zezwala się pobierać w latach 1878, 1879, 1880, 1881 i 1882, 100% dodatek gminny do podatku konsumcyjnego od mięsa“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyzwolenia gminie Kossów na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Gminie miejskiej Kossowa pozwala się pobierać w latach 1877, 1878, 1879, 1880, 1881 i 1882 na pokrycie jej wydatków gminnych dodatek w wysokości sto (100) % do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawdzenie wyborów.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła Zyblikiewicza w okręgu wyborczym gmin wiejskich byłych powiatów Chrzanów-Jaworzno-Krzeszowice i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy wybór p. Mikołaja Zyblikiewicza na posła z okręgu wyborczego gmin wiejskich z dawnych powiatów Chrzanów, Krzeszowice, Joworzno uznać za ważny“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze p. Jędrzejowicza Edwarda z okręgu wyborczego gmin wiejskich w byłych powiatach Rzeszów-Głogów i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy wybór p. Edwarda Jędrzejowicza na posła z okręgu wyborczego gmin wiejskich Rzeszów-Głogów uznać za ważny“.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego wnosi p. Wodziński, aby wybrać osobną komisją, której ma być przekazana sprawa wyboru p. Jędrzejowicza do zbadania.

Wniosek ten zostaje dostatecznie popartym.

Następnie po przemówieniu jeszcze pp. Golejewskiego i Pietruskiego przeciw a p. ks. Sawy za wyborem specjalnej komisji, odrzuca Izba wniosek p. Wodzińskiego a uchwała wniosek Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze p. Pławickiego Felixa z okręgu wyborczego gmin wiejskich w byłych powiatach Nowytarg-Krościenko i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy wybór p. Felixa Pławickiego na posła z okręgu wyborczego gmin wiejskich z dawnych powiatów Nowytarg-Krościenko uznać za ważny“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze p. Lenartowicza Michała z okręgu wyborczego gmin wiejskich byłych powiatów Horodenka-Obertyn i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy wybór p. Michała Lenartowicza, Prezesa Rady powiatowej i c. k. notariusza w Horodence, na posła z okręgu wyborczego mniejszych posiadłości w dawnych powiatach Horodenka-Obertyn uznać za ważny“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następnie na wezwanie Marszałka składają przyrzeczenie według roty, odczytanej przez sekretarza p. Kulczyckiego po polsku i po rusku, następujący posłowie: Czaykowski Jan, Janowski, Jędrzejowicz, Jasiński Alexander, Konopka, Koziebrodzki Władysław, Lazarus, Lenartowicz, Pławicki, Raciborski i Zyblikiewicz.

Marszałek zawiadamia Izbę, że komisja adresowa ukonstytuowała się i wybrała przewodniczącym p. Grocholskiego a sekretarzem p. Chrzanowskiego.

Następnie czyta sekretarz p. Jasiński Józef spis petycji Nr. pet. 3 i 9 załatwionych przez komisją petycyjną a złożonych w biurze sejmowym do przejrzenia i treść uchwał téjże komisji.

Ponieważ porządek dzienny został wyczerpany, zapowiada Marszałek następne posiedzenie na czwartek 16. sierpnia 1877 o godzinie 10. rano, oświadczając, że porządek dzienny przyszłego posiedzenia zostanie później ogłoszony i pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 2iej.

Marszałek krajowy:

L u d w i k   W o d z i c k i

Sekretarze:

Józef Jasiński.

Kulczycki.

Spis petycyj

po dzień 11. sierpnia 1877 do Sejmu krajowego wniesionych.

- L. 23. Zarząd Towarzystwa bursy dla synów nauczycieli, nauczycielek i wdów po nauczycielach szkół ludowych w Krakowie o udzielenie bezprocentowej pożyczki w kwocie 2000 złt. na założenie rzeczonej bursy . . . . . przez p. Zatorskiego.
- „ 24. Nauczyciele szkół pospolitych w Krakowie i jego okręgu o zmianę art. 12 w tyt. II. ustawy sejmowej z 2 maja 1873 dotyczącej się pięcioletnich dodatków . . . . . przez p. Zatorskiego.
- „ 25. Jan Czajkowski, wysłużony żołnierz c. k. pułku artylerji, zamieszkały w Śniatynie o zapomogę dożywotnią . . . . . przez p. Korzyńskiego.
- „ 26. Zakład Sióstr miłosierdzia w Przeworsku o udzielenie kwoty 1000 złr. na dokończenie rozpoczętej budowy domu szkolnego . . . . . przez p. Tomasza Kowalskiego.
- „ 27. Wydział powiatowy w Łańcucie o rozpoczęcie budowy części drogi krajowej, z Przeworska do Kańczugi wiodącej . . . . . przez p. Tomasza Kowalskiego.
- „ 28. Karol Marciak, nauczyciel w Kańczudze, prosi przyjąć udowodnioną liczbę ludności miasteczka Kańczugi po nad 2000 dusz do wiadomości, i o odstąpienie tej petycji Radzie szkolnej krajowej . . . . . przez p. Tomasza Kowalskiego.
- „ 29. Domicyan Mieczkowski, literat, o wyznaczenie komisji sejmowej w celu rozpoznania powodów do wydzielenia funduszu na dożywotne utrzymanie jego . . . . . przez p. Dr. Małeckiego.
- „ 30. Leon Rosenthal, były nauczyciel szkół ludowych we Lwowie, o dalszy zasiłek dla syna swego, pianisty Maurycego Rosenthala . . . . . przez p. Zukra.
- „ 31. Piotr Łucki, gr. kat. katecheta wyższej żeńskiej szkoły w Samborze, o sestymizowanie pensji gr. kat. katechety przy tej szkole i wynagrodzenie za dwuletnią pracę przy tejże szkole . . . . . przez p. Jasienickiego.
- „ 32. Eustachy January Jezierski i Aleksander Czajkowski, pisarze dyrekcji powszechnego szpitala we Lwowie, o podwyższenie i wyrównanie ich pensji z płacą równych im urzędników w Zakładzie obłąkanych na Kulparkowie i w szpitalu Ś. Łazarza w Krakowie . . . . . przez p. Lenartowicza.
- „ 33. Jan Topolnicki, opiekun sierot po urzędniku krajowym Karolu Iwanickim, o przedłużenie datku dla tych sierót, aż do ich pełnoletności . . . . . przez p. Lenartowicza
- „ 34. Stróże Wydziału krajowego o podwyższenie płacy . . . . . przez p. Grossa.
- „ 35. Ludwika Kosińska, była dzierżawczyni stacyi mytniczej w Dawidowie, o odszkodowanie na podstawie prawomocnego kontraktu . . . . . przez p. Zukra.

- L. 36. Zasłużeni nauczyciele ludowi i nauczycielki w okręgu stryjskim o przyznanie pięcioletnich dodatków począwszy od czasu służby, a nie od czasu przeniesienia na nowy etat
przez p. Fruchtmana.
- „ 37. Przełożona klasztoru Panien Klarysek w Starym-Sączu o udzielenie subwencji dla sześcioklasowej szkoły żeńskiej i wyjednanie jej reorganizacyi. . . . . przez p. Stadnickiego.
- „ 38. Nauczyciele starsi okręgu Rzeszowskiego o zmianę art. 12. tyt. II. o wymiarze pięciolecia
przez p. Towarnickiego.
- „ 39. Wojeiech Lewicki emerytowany nauczyciel szkoły ludowej w Winnikach o upoważnienie Wydziału krajowego do wypłaty nadal 53 złt. 76 ct. w imieniu dóbr fundacyjnych Winnik
przez p. Sawę.
- „ 40. Dyrektor, urzędnicy administracyjni i lekarze ordynujący przy szpitalu powszechnym św. Łazarza i Ducha w Krakowie o podwyższenie płac, przyznanie dodatku aktywalnego i pięcioletniego . . . . . przez p. Zatorskiego.
- „ 41. Wydział powiat. w Kolbuszowie o subwencyę 6000 złt. na dalszą budowę drogi Głogowsko-Kolbuszowskiej . . . . . przez p. Tyszkiewicza.
- „ 42. Tenże o udzielenie kwoty 10,000 złt. na założenie kasy zaliczkowej . . . . . przez p. Joczka.
- „ 43. Nauczyciele okręgu szkolnego Stanisławowskiego o polepszenie bytu nauczycieli ludowych, a mianowicie o zmianę art. 11, 12, 34 i 39 ustawy szkolnej . . . . . przez p. Jasińskiego.
- „ 44. Zakład Sióstr miłosierdzia w Bursztynie o udzielenie subwencji na rok 1878
przez p. Madejskiego.
- „ 45. Gmina Dembno pow. Nowotarskiego o wydelegowanie komisji celem oznaczenia granicy między gminą Dembnem a gminą Fridman, położonej po stronie węgierskiej
przez p. Pławickiego.
-